

Tab. 7 Charakteristiky rozumově nadaných žáků a jejich vliv na testování (Gridley, Norman, Rizza, Decker, 2003, str. 295)

Charakteristiky	Vliv na testování
Přemýšlivost, hloubavost	Děti se mohou jevit jako „pomalé“ (penalizace v časově limitovaných testech).
Při nedostatku náročnějších úkolů známky nudy	Nezvládnou „jednoduché“ položky, naopak úspěšné jsou ve „složitějších“ položkách; stanovit pro ně správnou bazální úroveň a strop může být problematické.
Perfekcionismus	Upřednostňují správnost před rychlostí – nemusejí získat bonusové body za rychlost.
Kreativní/divergentní myšlení, flexibilita myšlenkových procesů a zvýšená schopnost vidět neobvyklé a odlišné vztahy	Přicházejí s řešeními, která nejsou ve standardním seznamu odpovědí, ale mohou být ve skutečnosti na vyšší úrovni než očekávané odpovědi; jejich odpovědi se na první pohled (bez hlubšího dotazování) mohou zdát bizarní, nebo dokonce mimo dané téma.
Nadprůměrná schopnost nacházet alternativy, vytvářet generalizace, chápat důsledky a formovat pojmové rámce	Přímočaré úkoly považují někdy za příliš jednoduché a nudné; opomíjejí detaily a předpokládají, že ostatní pochopí jejich uvažování; pojmové rámce ne vždy odpovídají tomu, co se od nich očekává.
Intenzivní zaměření na vlastní zájmy a tzv. silné stránky	Nedosahují vždy maximálního skóre ve všech oblastech; jejich profilové skóre může být nekonzistentní.
Zvýšený smysl pro humor	Jejich odpovědi jsou hravé, žertovné, což vyžaduje další zkoumání; je třeba jim připomínat, aby odpovídali uvážlivě.
Bohatá představivost	Rozvádějí své odpovědi do takové šíře, že „pokazí“ původní již jednou správně formulované; mohou mít potřebu vysvětlit své odpovědi do detailů, i když se po nich vyžaduje něco jiného; formulace mohou působit zvláštně, až jako projev patologie, pokud nejsou dále rozebrány.

Charakteristiky	Vliv na testování
Zájem o spravedlnost a čestnost	Nemusejí chtít skórovat lépe než jejich vrstevníci, proto záměrně odpovídají špatně; podávají zasvěcené odpovědi; nesoustředí se na podstatu otázky, ale spíše na její společenský dopad.
Kritičnost	Nechtějí řešit úkoly, které se jim zdají být „příliš jednoduché“.
Snaha skrýt svou „odlišnost“ a kamuflovat schopnosti	Své výsledky v testu záměrně sabotují nesprávnými odpověďmi.
Soutěživost, touha mít pravdu či být „nejlepší“	Upřednostňují dodržení časového limitu na splnění úkolu před správností řešení, „soutěží se stopkami“, aniž by kontrolovaly správnost; srovnávají se s ostatními; potřebují ujištění o korektnosti svých odpovědí.
Vnímavost k očekávání ostatních; rodičovský nebo vlastní tlak na úspěšnost	Úzkost jim může bránit v optimálním výkonu; hledají zpětnou vazbu k podaným výkonům, jsou obvykle citliví ke kritice; mohou setrvávat na předchozím řešení úkolu, který nepochopili.
Asynchronní vývoj, obtížně přijímaný fakt, že v některých oblastech zaostávám za svým očekáváním	Jejich výkon je v závislosti na testované oblasti proměnlivý – někdy nemusejí být hodnoceni jako „skutečně nadaní“; projevují se úzkost, pocity nejistoty a problémy v chování pramenící z neschopnosti vypořádat se s tím, že nejsou dokonalí ve všech oblastech.
Vysoká míra soustředění a vytrvalosti	Odmítají postoupit v řešení úkolů dále, ačkoli čas už vypršel; rozčilují se, mají-li přejít k další položce.
Potřeba precizního vyjadřování a myšlení.	Někdy kritizují posuzovatele za nesprávné zadání nebo formulace otázky; mohou se dohadovat o jednotlivých testových položkách.